

Redacția Administrației
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 30
Lăzariței nr. 10 sau se pri-
sescă. Manuscrisurile se re-
trimite!

Biroul de circulație:
Brașov, piața mare Nr. 30

Inserate mai primăvăr în Viena
Eduard Weiss Haasenstein & Volger
(Glo. Haas), Henric Schölk, Alois
Bernoldi, M. Duka, L. Oppel, J. Con-
rad; în Budapesta: A. V. Gold-
berger Anon. Anon. Ektelom Bernat;
în Frankfurt: G. L. Damb; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o seriă
garmonică pe o săptămână 8 cr.
și 80 cr. șambra pentru o pu-
blicare. Publicații mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
sere 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LV.

„Gazeta” este în vânzare și
ABONAMENTUL PENTRU ANULU
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorilor.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOVU:
în administrație, piața mare
Nr. 30, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dăruț în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 6 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 33.

Brașov, Mercuri, 12 (24) Februarie

1892.

Brașov, 11 Februarie v.

Frățietatea cea mai nouă maghiară-săsescă din Brașov nu e pe gustul foilor opoziționale maghiare. De aceea îi facu aceste foi o aspră și nemilosă critică.

Mai cu sémă Apponyștii sunt mánioși pe Sași, pentru că au trecut toți cu micu cu mare în tabăra guvernului, și deputați sași, ca Zay, cari făceau parte din partida apponyistă, au fost constrinși chiar să iasă dintrînsa.

La totă ocaziunea diarul „Pesti Naplo” reînnoșce plângerile sale în contra pretinsului „pact”, ce l’ar fi încheiat Szapary cu Sașii; el vede și în adunarea maghiară-săsescă din Brașov o confirmare a afirmațiilor sale. De géba, — dișe „P. Naplo”, — își dă silință „Nemzet” se dovedescă, că nu există pact, căci ministrul Szapary merită încrederea, ce ia votat o adunarea electorală maghiară-săsescă din Brașov; Szapary a dat Sașilor fișpani sași și agreeți de Sași în Brașov, Sibiu, Făgăraș, Bistrița, Târnava mare; preste acésta Szapary a aprobat statutele universității săsesci așa cum au fost modificate de Sași, deși Tisza Kalman refuzase aprobarea lor. În urma acésta Sașii ar fi devenit stăpân absoluți pe administrația fondurilor universității și locuitorii ne-sași de pe teritoriul regesc de c-dinioră, Maghiarii și Români, nu ar mai avé să aștepte în viitor nimic din averea universității săsesci ș a. Pentru prețul acesta, esclama numita fóiă, a primit Szapary două decr de mandate guvernamentale.

De ce se silesce dér „Nemzet” a dovedi, că nu există pact? „Și noi suntem de părere, dișe „Pesti Naplo”, că alipirea Sașilor de idea de stat maghiară fără de pact și privilegii este un câștig, că Sașii, decă sunt credincioși, pot face patriei lor bune servicii în

contra daco-românismului, că Sașii cetățeni unguresci sunt capabili de orice oficiu și pot deveni și fișpani, pot fi aleși deputați și se pot alătura la orice partidă, chiar și la garda lui Szapary. Dér nu acésta este cestiunea, ci aceea: decă s’a încheiat séu nu un pact și sub ce condițiuni?..

Și pe când organul de frunte apponyistă vorbește astfel, „Magyar Hirlep” își bate joc de telegrama, ce au adresat o alegătorii maghiari-săsesci din Brașov lui Szapary, scriind un articol intitulat: „Maghiari de jale și Maghiari săsesci” (Gyász és szász magyarok.) „M. Hirlep” regretă participarea Maghiarilor la acea „comediă” care „s’a înscenat fără stindartul tricolor unguresc” etc..

Atacurile și împunsăturile aceste ale foilor opoziționale au scos din flegmă și pe cei dela „Sieb. d. Tageblatt”, așa că revista dela 23 Febr. o încheie cu următoarele caracteristice observări:

„Frații noștri germani, cari urmăresc cu multă atențiune toate cele ce se petrec la noi, nu se pot îndestulă mira asupra gradului celui mare de intoleranță, ce-o practică eroii libertății în redacțiunile lui „Pesti Naplo” „Magyar Hirlep” și soți. Noi Sașii însă, de vor merge lucrurile așa mai departe, vom deveni în contra voinței noastre, care a țintit și țintesc la o pace cinstită, un monument admoniător pentru naționalitățile din Ungaria, cumcă este cu neputință a ajunge la pace și cumcă „pétra înțelepciunii” este totă aceea, de a sta mai bine cu totul la o parte și passiv, așa cum facu Români.”

Una ar trebui să și-o însemneze bine și Sașii, mai bine încă ca celelalte naționalități, că la pace nu se poate ajunge fără de luptă. Cu închinăciuni, lingușiri și șovăiri se îmblânșesc poate momentan furia dușmană, dér nu

s’a făcut pe acésta cale încă nimeni din sclav om liber, care să se potă bucura în pace de drepturile sale.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Februarie.

Din Viena se telegrafiază: Clubul deputaților Cehilor tineri a discutat în ședința din 18 Februarie, hotărîrea deputaților Cehilor bătrâni din dieta boemă și ajunse la următorul rezultat: „Deciziunea deputaților Cehilor bătrâni din dieta boemă, care exprimă posibilitatea, după un timp oarec, a continuării codificării mai departe a punctațiilor dela Viena, stă în contradicțiune directă cu punctul de vedere principiar al partidei liberale”. Apoi s’a discutat ordinea de zi a viitôrei ședințe plenare.

Fôia germană „Kreuzzeitung” cere într’un articol cam provocator, ca Austro-Ungaria să și sporască efectivul de pace militară, pentru ca în casu de războiu să potă pași cu energiă în contra dușmanului. Organul junckerilor germani dișe apoi, că pretensiunea acésta o află de forte îndreptățită, dorece Austro-Ungaria de fapt e prea slabă militaricesc față o unu dușman puternic. — „Kreuzzeitung” apoi vorbește despre marea superficialitate a ministrilor de finanțe austriaci și ungar în cei trei ani din urmă apoi dișe, că scărirea vămilor pe cereale a păgubit forte multă pe cetățenii din Germania; n’ar fi dér permis a-i sili, să înghiță și nodurile, ce s’ar nasce din neglijarea condamnabilă a armamentului austro-ungar. „Kreuzzeitung” susține, că părerea acésta este împărțită și de cercurile înalte militare din Austro-Ungaria și că consimțu cu ea.

Sciri telegrafice mai nou spun, că Papa a adresat o enciclică, cătră toți mitropoliții, episcopii și preoții din Franța, în care dă espresiune durerii sale diu causă, că „anumiți omei s’au conjurat pentru a nimici creștinismul în Franța”. Avertisză apoi pe fiă-care

catolic, că au datorința cu toții a recunosce guvernul republican de aci și a nu întreprinde nimic pentru căderea lui. Fiindcă din unele părți s’a dișu, că catolicii nu se alipesc cu conștientitate la Republică, pentru că acésta ar avé tendențe anticreștinesci, enciclica dișe, că trebuie să se facă deosebire între puterile constituite și între legislative și tocmai pentru aceea toți cei bun și se unescă, ca cu arme constituționale să se lupte în contra abuzurilor legislațiunii. La sfîrșit enciclica se îndreptă în contra despărțirii statului de biserică și se pronunță pentru politica concordatului.

Diarul „Weser-Ztg.” află, că guvernul german a tras atențiunea autorităților asupra nășuțelor Jidovilor din România, de a se stabili în Germania și de ași câștiga aici împămîntenirea. „Se dișe, că sunt între acestia multe elemente forte dubii și anume multe persoane falite. Guvernele decă se procedă cu cea mai mare precauțiune și în casuri dubii se și ia informațiunile dela consuli, mai înainte de a vota împămîntenirea Jidovilor din România. Numita fôia și încheie soirea acésta cu cuvintele: „Precauțiunea se impune în astfel de împrejurări.” Fără nici o causă nu ar trebui se luăm în imperiul nostru mai mulți omeni de naționalitate negermană — naționalitatea este aici de sigur punctul de vedere decisiv”. — „Kölnische Ztg.” observă la acestea: „De sigur, că nici „Weser-Ztg.” nu crede, că naționalitatea românească a „dubiilor” Jidovi ar da pentru guvernul nostru punctul de vedere decisiv; dér ceea ce nu i-a rămas streină acestei foi, cu tot punctul ei de vedere liberal, este caracterul național al Jidovilor, ce în multe rânduri apare în formă „dubiă”.

„Partida liberală maghiară-săsescă”

Brașov 20 Febr. n.

V’am promis, că voi raporta ceva și despre așa dișe constituire a partidei „liberale” în Brașov, adică fusionarea

FOILETONUL „GAZ TRANS.”

(11)

Inchisorile mele.

De Silvio Pellico.

XXVI.

După-ce dispărură luptele sufletesci și credeam, că m’am întărit de nou în exercițiul iubirii de D-șeu, un timp anumit am gustat cea mai dulce pace internă. Investigațiile, la cari mă supunea ancheta totă a doua, séu a treia di, nu mă mai făceau pururi neliniștit, ori și cătu erau ele de chinătoare. În gréua mea situațiă mă siliam, să rămân credincios datorințelor onorei și ale amiciției; apoi mi dișeam: „Celelalte le încred lui Dumnezeu.”

Cu mare grijă mă preparam de nou în fiecare di la toate surprinderile posibile, la porniri interne și la presupuse nenorociri. Esercițiul acesta încă mi-a fost de mare folos.

În timpul acesta singurătatea mea creștea într’una. Cei doi băeți ai păditorului închisorii, cari câte odată mai

înainte conversau cu mine, au fost trimiși la școlă și fiindcă petreceau forte puțin timp acasă, nu mai venira la mine. Mama și sora lor, cari, atunci când băeții erau la mine, încă rămăneau mai adeseori, ca să conversăm, acum nu se arătau mai mult, decât atunci când imi aduceau cafeaua; apoi rămăneau singuri. Puțin imi părea rău după mama lor, fiindcă nu mi manifesta inimă compătimitore. Fata însă, deși era puțin cam urită, totuși în privirile și vorbele ei se manifesta un fel de farmec, care n’a fost fără de efect asupra-mi. Când imi aducea cafeaua și mi dișea: „eu am făcut-o”, atunci totdeuna imi cădea minunată de bine. Decă imi dișea: „mama a pregătit-o”, atunci cafeaua mi se părea că-i apă încălțită.

Vedând atât de rară ființă omenescă, atențiunea mea era atrasă de nesce furnic, ce se suiau pe ferestrami; le provediam din abundență cu nutremânt, la ceea ce ele chiamară o întrégă ôste și ferestra mi se umplu de astfel de animalcule. În asemenea chip

mă îngrijam de-un frumos painjin, care coperise unul din pereții odăii mele c’un vâl fin. Pe acesta îl hrăniam cu mușce și țînțari și întru atăta s’a împrietinit cu mine, încât mi se scoboria în pat și pe mână și lua de pe degetul meu mâncarea.

Barămi decă ar fi fost numai acestea singurile insecte ce mă cercetau! Abia se desprimăvără și pot dișe, că țînțarii s’au înmulțit în mod înspăimântător. Iarna fu forte môle și după timpul scurt și vântos din Martie a urmată vreme căldură. Nu pot spune cât s’a încălțit aerul în spelunca în care zăceam. Ea era situată de tot spre sud sub „vêrfurile de plumb”, cu ferestra spre San-Marco de pe care rațele sórelui făceau o refractare grozavă așa, că mai mă nădușă. Pe lângă chinul acesta mai erau și țînțari în măsură așa de mare, că mă năpădiau de tot; ori și oătă mă mișeam și mi dam silință să mă scap de ei: patul, mica masă, scaunul, podinile, pereții, boltitura, toate erau coperite de ei; prin aer sbureau milioane, mereu intrau și eșiau pe

ferestră și făceau un zuzuit diabolic. Impunsăturile acestor insecte sunt dureroșe; și de dimineța până séra și de séra până dimineța trebuia să sufer și să mă gândesc în ce chip a-și pute să le mișorez numărul. Când m’a ajuns și acésta lovitură, nu puteam spera că mi vor schimba închișorea, mă ispiteau dorițe de sinucidere și uneori țineam, că voi nebuni. Acésta m’a convins, că omul trebuie să sufere asemea cu statornică; în urma acésta simțiam un fel de bucură în durerea mea și în mângăerea, că nu mă voi lăsa să fiu învins, ci că voi învinge eu asupra tuturor.

Mi-am dișu astfel: cu câtă viața mea e mai dureroșă, cu atâtă mă voi teme mai puțin, deși mă osendesc încă de tinere la mórte. Și apoi, este ore în mine atăta virtute, ca să merit fericirea? Unde sunt?

Esaminându-mă o rigore drépt, în viața-mi trăit deja n’am aflat decât puține mișcări interne înocăta de aprobat; din potrivă însă: multe patimi nebune, multă idololatriă, sumețiă și virtute ne-

alegătorilor maghiari și sași din acest comitat într-o singură partidă politică.

Acest eveniment, mai mult hazliu, decât surprinzător, s'a petrecut, precum știm, Duminecă în 2 (14) a l. c. în sala „Redutei“ din Brașov. Aduarea a fost presidată de avocatul Carl Schnell. „Este un semn foarte imbucurător“, dișe el în discursul său de deschidere, „că în anul al 25-lea al restabilirii constituției ungare, în fine a sosit timpul, când în Brașov și în comitatul Brașovului, alegătorii dietali de limbă germană și maghiară, nu numai că și-au ales deputații lor în înțelegere reciprocă, și adevărat toți cu aclamațiune, ci s'au adunat și acum în numărul oși de mare spre a forma în înțelegere o partidă politică „comună.“

După acesta se cetiră în limba maghiară și germană propunerile comitetului executiv comun maghiar și german:

1) Adunarea decide și enunță, că alegătorii dietali de partidă „liberală“ din cercurile electorale ale comitatului Brașov, fără deosebire de naționalitate și confesiune, s'au constituit ca „partidă liberală“ a comitatului Brașov, cu scop de-a debata și rezolva într-un mod regulat, înțelept și pașnic, toate acele afaceri, cari se referă la pregătirea și executarea alegerei de deputați dietali în comitatul Brașov și la mijlocirea unei comunicări organice a totalității alegătorilor cu deputații așși, în deosebi la primirea eventualelor dări de sémă, seu de discursuri-programă.

2) Adunarea alege un președinte al partidei și doi vice-președinți, precum și un comitet de 22 membri.

3) Adunarea decide de a înscința prin telegraf pe șeful partidei liberale, pe ministrul-președinte Szapary, despre constituirea partidei, de a-l felicita pentru rezultatul alegerilor dietale și de a-i exprima cea mai deplină încredere din partea partidei liberale nou constituite a comitatului Brașov, lui și înaltului guvern.

După ce a vorbit deputatul Iosif Filtsch în limba germană și maghiară către alegătorii prezenți sași și unguri, accentuând „bună voința“ ce a dovedit-o ministrul Szapary față cu Sașii și că aceștia în genere pot primi „buouros“ principiile partidei liberale maghiare, și după ce a propus primirea propunerii comitetului executiv maghiaro-german, adunarea a primit această propunere și a ales următorul comitet al partidei:

Președinte: Carl Schnell, avocat; vice-președinți: Harmath Lajos și Carl Adam.

Membrii, d-nii: Antal Ianos, Bohus Pál, Bolesch Carl, Dr. Czel Wilhelm,

Foris Mihály, Gödri Iános, Dr. Gusbeth Eduard, Hubes Iohann, Kis Arpad, Korodi Mihály, Lazar Gerő, Marzell Mártin, Meschendörfer Iosif, Moor Gyula, Nagy István, Pap Ferencz, Bidely Friederich, Römer Iulius, Rosenauer Michael, Schiel Gustav, Thomas Carl și Dr. Vajna Gábor.

Președintele apoi a închis adunarea dorindu, ca devisa noiei partide comune să fiă: „in necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas!“

În fine s'a trimis telegrama de închinăciune către contele Szapary și una către președintele partidei guvernamentale.

După adunare s'au întins mesele și s'a sărbătorit cu toasturi „marele“ eveniment al constituției partidei liberale comune maghiare-săsece din comitatul Brașovului.“

Dintre multele toasturi înregistrate de „Kronst. Ztg.“, voi aminti numai câteva mai caracteristice.

Avocatul Karl Adam, fost președinte al comitetului electoral național săsece, a dișt, că ceea ce a vorbit contele Szapary în Timișoara dovedește, că el are intenții bune față cu naționalitățile (sic! Dér unde rămân Kișdedovurile? Raport.)

Mai departe deputatul Iosif Filtsch a toastat în limba maghiară, dând expresiune speranței, că „apropierea politică va aduce cu sine și apropierea inimilor“. (Vezi Kișdedovurile! — Raport.)

Protonotarul Tompa a toastat pentru ministrul conte Bethlen, „care a început frumoasă operă“. (Acesta a recunoscut-o și br. Banffy, care a dișt către redactorul dela „Magyar Hirap“, că în prima linie este a se mulțami „starea de față a cestiunii naționalităților“ — rectius a cestiunii intrării Sașilor în partidă guvernului — contele Bethlen, ér nu șeful guvernului. — Raport.)

Fizicul orașului, Dr. Frabitus, și-a încheiat toastul cu cuvintele caracteristice respicate în limba maghiară: Eljen a vitez magyar a jámbor szászal. (Trăiescă Maghiarul vitez împreună cu Sasul blăjnit!)

Popa reformat ungu, Moor, își ridică paharul în speranța, că în curând va sosi ziua, când și Românii își vor pute afla fericirea în înțelegere cu Sașii și cu Maghiarii. (Înfrățirea popoarelor pe base sincere drepte și leale este un ideal frumos, dér înfrățirea oum în înțelegere a Maghiarii față cu Sașii, și cum au înțeles-o ei înainte cu vre-o 15—20 ani față cu Românii, este un curat caraghioslic. O sémă de Români din acest ținut s'au friptă odată cu „frățietatea“ și cel ce se arde odată nu se mai jôcă cu focul. — Raport.)

După toasturi au început să se strecoare încet încet din sală „frații“ alegători Maghiari și așa rămaseră frații alegători Sași ei între ei și arangiară „pentru apropierea inimilor“ o așa numită „fidele Exkneipe“, presărată cu umor și satiră originală săsece.

Curând se regăsiră inimile; alegătorii sași răsufiau mai liber, căci nu mai trebuiau să asculte ungușca „internațională“ a d-lui Schnell, ci se delectau, ascultând glumele nemerite ale subjedului dela Măghieruș făcute în limba națională săsece.

Prosit!

— a —

SCRIILE ȚILEI.

— 11 (23) Febr.

La secția Oltă a Ligei (Slatina) s'a ținut Marți, la 4 Februarie a treia conferență publică; „despre sistemul de înarmarea țerei“ de locotenențul Stergeanu din arma genului. Conferența a fost foarte interesantă; în ea espune d. Stergeanu fortificațiunile Bucureștilor, Focșan, Nămolosa și Galați, arată apoi imposibilitatea luării de către inamic a acestor fortărețe; în urmă vorbi despre modul de corespondare în timp de război. Președintele au fost d. colonel Boteanu, președintele de onore al secției Oltă, aproape întreg corpul ofițeresc și un număr de publici. Fiă ca exemplul d. Stergeanu să fiă imitat și la alte secțiuni ale Ligei. În curând se vor țin alte conferențe științifice și din literatură, drept, etc.

Fometea între Slovaci din Ungaria. În comitatul Arva din Ungaria, ai căruia locuitorii sunt în majoritate Slovaci, s'a ivit mare fomete. În acest comitat pământul e foarte neroditor; s'ar pute dice, că în fiă-care an populațiunea acestui comitat e bantuită de fomete, deorece se află unele comune, unde regulat în fiă-care an locuitorii sunt siliți a se hrăni cu făină de ovăș, ér când nu mai au nici de acesta, să ajutoră cu scôrță de arbori, pe care o macină mărunț și o amestecă cu făină. De-altminte, hrana de căpeteniă a locuitorilor din acest comitat e formeză cartofii. Anul acesta nu s'au produs nici cartofi; încă prin luna lui Decemvre locuitorii și-au isprăvit puținele rôde ale recoltei din acest an și astăzi locuitorii suferă de o fomete înfricoșată; 6—7000 de locuitori, pentru a nu peri de fomete, sunt aviați la ajutorul celor milostivi. Sute de copii au cădut jertfă din cauza fometei diferitele bôle epidemice și o temere, că la primăveră populațiunea, din cauza hrănirii miserabile și a fometei îndelungate, va fi bantuită de tifus și de alte bôle

epidemice. Pentru ajutorarea nenorociților, guvernul a dăruit până acum 3000 fl., singuratic aristocrații vre'o 4000 fl. S'a constituit apoi un comitet anume pentru ajutorarea lipsiților, care a și publicat în scopul acesta un câlduros apel.

Inaugurarea capelei române în Paris. Diarul „Gaulois“ scrie, că în ziua de 2 Februarie v. s'a sfințit capela română din Paris. Biserica e un monument în stil roman fără multă caracter arhitectonic. Ea e clădită în secolul al XVI și se ținea odinioară de fostul colegiu de Beauvais întemeiat la începutul aceluiași secol de către Jean, episcop de Beauvais. Colegiul de Beauvais și biserica au fost confiscate în 1790 și vândute, ca proprietate națională. Mai târziu călugării dominicanii o cumpărară pe sémă lor și o stăpănară până la executarea decretelor. Atunci guvernul român se înțelese cu călugării dominicanii espulsați și cumpără biserica. Ea e împodobită cu picturi foarte frumoase de ale artiștilor francezi. Biserica a fost sfințită de părintele Severin.

Afacerea Constans-Laur. Deputatul Laur, ca parte civilă a înaintat acușă la tribunal în contra ministrului Constans, pentru maltratare corporală. Laur n'a cerut imputernicire dela Senat, pentru urmărirea lui Constans.

Furnisări. Direcțiunea căii ferate c. r. priv. Cașovia-Oderberg, are lipsă de material de lemne de construcție (lemne de stejar) pe anul 1893, eventual pe ani 1894 și 1895. Informațiunile se pot lua în biroul camerei comerciale și industriale din Brașov. Termenul de oferte este 15 Martie n. c.

Timpul în Paris. Pe când noi avem un timp de primăveră, pe atunci peste Paris a început să cadă o ninsoare, cum nu s'a mai pomenit. Comu-nicațiunea cu trăsuri a fost întreruptă o sără întregă și cele mai multe teatre au fost închise. — Asemenea vești șosesce din Londra, unde zăpada și gerul e mare.

Societatea geografică rusescă din Petersburg se pregătesce pentru o nouă expedițiune în centrul Asiei, al cărei conducător va fi Pontaniin.

O cestiune importantă.

Diecea Gherlei, Febr. 1892.

Presă maghiară e plină de bucurie, că „patrioticii“ Armeni din Gherla au votat suma de 200,000 fl. spre a înființa acolo un gimnasiu superior ar-

veritabilă, am aflat. Am tras deci concluziunea: suferă, tu, care ești nevrednic. Dacă oamenii și țintarii te-ar ucide din furie și pe nedreptul, cunosc în ei mijlocele dreptății dumnezeice și taof!

XXVII.

Intru adevăr, atâta sfortare se-lu ooste pe om rușinarea de sine și reou-noscința, că e păcătoș. Nu este adevărată aceea, că tinereța în genere diș, ni-o împlemă de vanități și în loc de a ne întrebuița totă forța într'acolo, ca să apucăm înainte pe calea cea bună, noi o folosim în mare parte pentru propria noastră dejosire? Dacă vede omul, că o lampă fumegă mult și luminează puțin, atunci nu-i trebuie multă sinceritate, ca să dică: nu arde, cum ar trebui.

Da, dejosirea mea proprie mi-a arătat, că sunt vrednic de pedepsă lui D-șeu: O voce internă imi șoptea: astfel de pedepse le meriți, deocă nu pentru acesta, atunci pentru altele; servescă-ți ele, spre a te reintorice la acela, care e prefect și pe care muritorii sunt

chiamați a-lu urma după putința lor.

Cu ce drept m'aș fi putut plânge în contra unor oameni, pe cari îi țineam slabi și în contra altora, cari erau nedreți față cu mine, când eram nevoit să mă judec pe mine însumi, pentru nefidelitatea mea față cu D-șeu? puteam să mă plâng pentru că sunt despuiat de binefacerea lumescă, pentru că trebuie să mă consum în temniță, ori să mă sfârșesc prin o mörte forțată?

Mult mă șileam, ca să-mi imprimă bine în inimă aceste cugetări drepte și adencă petruuse; făcându aceasta am vădit, că trebuie să fiu consucient și asta nu se put altfel, decât dacă voi binecuvânta dreptele judecări ale lui D-șeu și voi desrădăcina din mine ori ce voință, ce se opune acelora.

Ca în propusul acesta să fiu și mai statornic m'am decis, că de-aici înainte imi voi descrie fiă-care simțământ și lu voi șpluca cu îngrijire. Era însă rău, că comisiunea mi-a permis, ce-i drept, hârtia și negreală, însă mi-a numărât colile de hârtie, și mi-a interdiș de a nimici baremi una din ele. Pentru

a suplini hârtia am recurs la apucătura nevinovată, că am ras cu o bucată de sticlă masa cea dură și pe partea cea lucie am scris în fiăcare di meditații lungi despre datorințele omenești și mai ales despre datorințele mele.

Nu esagerăz, când dic, că orele petrecute astfel erau uneori pline de bucurie, în mania împregiurării, că din cauza mării dogorei abia respiram, ér țintarii mă pișeau dureros. Ca să mă apăr încâtva de țintarii am fost nevoit, pe lângă totă fierbințela, să-mi coper capul și picioarele, ba mi-am legat și mâinile cu cărpe, ca țintarii să nu străbat prin mâncile vesmântului ce purtam.

Meditațiile mele mai multă aveau caracterul unei autobiografii. Am scris istoria tuturor acelor calități bune și rele, cari s'au dezvoltat în mine din copilărie; mă disputam cu mine însumi și mă șileam să-mi alung ori ce îndoielă și să-mi arangiez toate ideile mele asupra diferitelor obiecte.

Când suprafața mescierei era plină de scrisore, o cetiam de repețe ori,

meditam din nou asupra-i și în fine (adeseori între șovăiri) radeam cu sticla tot ce am scris, ca să-mi fiă posibilă masa, pentru o nouă descriere a cugetărilor mele.

Astfel mi am continuat istoria vieții întreșându-o cu tot felul de digresiuni, prin analisisarea metafisice, moralului, politice și a unui seu a altui punct din religiune; și când masa de nou era plină, oteam din nou ce-am scris și apoi erăș radeam.

Fiindecă nu voiam să mă împedecă nimic în espresiunea câtă se pôte de liberă a faptelor și vederilor mele, și fiindecă trebuia să mă aștept și la vre-o visită închisitorie, folosiam scrisore secretă, adevă strămurate de litere și scurtări, la cari foarte mult mă obișnuiam și mai înainte. Dér nu mi-au făcut nici o cercetare și nimeni n'a băgat de sémă, cât de bine imi petrecu tristele mele zile. Când audiam, că pazitorul seu altoineva imi deschide ușa, coperam mesciora c'o pânzătură și puneam pe ea negrelă și hârtia legală.

(Va urma.)

menesou cu limba de propunere maghiară.

Pe noi Români nu ne-ar privi intru nimic chiuiturile de bucurie ale șovinștilor maghiari, decât nu am săi, că poporațiunea din ținutul Gherlei o formeză absoluta majoritate a Românilor; prin urmare și contingentul cel mai mare al celui gimnasiu superior are să-l dea tinerimea românească din jurul Gherlei și din comitatele învecinate, precum s'a întâmplat și până acuma cu gimnasiul inferior din Gherla, care dintre toate naționalitățile de prin jurul Gherlei, din partea Românilor a fost și este mai bine cercetată.

Astfelu într'unul din anii școlasticii trecuți, clasa I gimnasială au absolvat-o în gimnasiul armenesc inferior din Gherla: Români 20, Armeni 11, Maghiari 16; clasa II. au absolvat-o: Români 10., Armeni 8, Maghiari 2., jidanii 1; clasa III: Români: 11, Armeni: 5, Maghiari: 9; clasa IV: Români 7, Armeni: 5, Maghiari: 5, jidanii 1.

Va să știe pe când Armenii abia au fost în toate patru clasele: 29, Maghiari: 27 și Jidani 2, adică împreună: 58, pe atunci Românii singuri au dat cifra de 48, seu aproape jumătate.

Astfelu stând lucrul, ni-se impune întrebarea, că ore n'ar fi sosită timpul estrem pentru de a stărui, ca la acel gimnasiu să se înființeze și o *catedră pentru propunerea limbii și literaturii române*, precum și pentru *predarea religiei la elevii români gr. cat.* (căci elevii dela acest gimnasiu sunt, pare-mi-se, chiar toți gr. cat.)? Eu cred că acestei, vechi și juste dorințe a tuturor Românilor bine simțitori din această provincie împopulată de Români, chiar acum ar fi cea mai bună ocaziune de a i se satisface, căci ocaziunea prefacerii acestui gimnasiu inferior în gimnasiu superior, ușor s'ar pute institui și catedrele amintite, cu atât mai vertos, căci la acesta și legile l'ar obliga pe d-lu Ministru, decât le-ar ține, și apoi nu mai încapă îndoială, că de aci înainte, după ce acest gimnasiu se va fi completat, înă și mai mulți Români vor cere aceste școle, deoarece în Gherla multă mai ușor este subsistența pentru studenții noștri săraci, decât la Năsăud ori la Clușiu, deoarece aici se află un seminaru clerical, cu care se ajută și mulți studenți români săraci.

Nu de gimnasiu armenesc cu limba de propunere maghiară ar fi nevoie în Gherla, oi de un gimnasiu românesc. Dér decât acesta nu se face, o catedră pentru religie și limba română nu se mai poate amâna. Numeroșii elevii români, cari cercetază gimnasiul armenesc din Gherla și alu cărora numărul de-aci înainte se va duplica, au simțit și până acum prea mult lipsa propuneri limbii române, ér' de acuma înainte lipsa va fi absolută imperioasă.

E trist de tot, că până acuma la acest gimnasiu nici religie nu s'a propus în limba română, ci *unguresce au învățat școlarii români chiar și "Tatăl nostru,"* împreună cu Armenii. Prin aceea, că li-se ține ștudenților români câte-o catechesă în Dumineci și sârbătorii de cătră vre unu cleric — care câte-odată se întâmplă de nici nu știe vorbi românește ca d. es. Ioan Popu din Brebu și antecesorul său) — nu se face trebă românească!

E de observat apoi, că „patrioticii“ profesori Armeni din Gherla desfășură intru maghiarisarea numelor românești mare zel. Încă trecă duce-se, că din: Beroian ei facu Bercsán, din Mureșianu-Marosán; dér a scrie Szelezsán în locu de Sălăgianu, Stecz în locu de Ștețiu, Merzsinyán în locu de Mărgineanu etc., este prea mult.

Cestiunea completării gimnasiului armenesc din Gherla, pe noi ne împoartă de-aproape, și de nu vom stărui

cu totu adinsul pentru instituirea unei catedre de religie și de limba și literatură română, — elu ar să fie pentru noi unu pericol.

Avisu celor chiamați ai noștri, avisa însă mai ales veneratului nostru Ordinariat gr. cat. din Gherla, asupra căruia sunt așintite privirile noastre în aceste momente!

„Dipotatul“ dela Voila.

Amu avutu dreptate, când amu disu, („Gaz. Trans“ Nr. 15 din a. c.) că alegerea „fiorului popii din Voila“, ca „dipotat“ la dietă, numai așa pôte ave înțelesu în împrejurările de față, decât vom admite, că elu „este înhamat“ la carul viitorilor mame-lu, dér nu vré să se dea încă pe față.

Așa a și fostu! Dr. Șerban Miklos iese acum din găoțe, ca unul din cei mulți tineri mame-lu ai d-lui Szapary. Étă, ce scrie despre acesta foia apponyistă „Budapester Tagblatt“.

Intunerecul misterios, în care a fost până acum învelită poziția față de partide a nou alesului deputat Dr. Nicolau Șerbanu, acum s'a luminat! Dr. Nicolau Șerbanu, după cum anunță foile oficiose, a intrat în clubul partidei guvernamentale și priu acesta a și dovedit, cătă nedreptate i-au făcutu la timpul său organele partidei guvernamentale. În numărul din 4 Februarie scrie „Pesti Hirlap“ următoarele: În statistica zilnică a foilor apare în continuu unu nume. Nu se știe, unde l'u punu. Aci e pus în partida națională, aci în cea guvernamentală. Acesta amfibiu remarcabilă este deputatul ceroului Arpașului, Nicolau Șerbanu, a căruia demnitate de deputat este numai o domniă scurtă de Rosalii, fiindcă sunt atâtea motive pentru anunțarea alegerii sale, încâtu comisiunea judiciară de astă dată nu pôte să o trecă cu vederea. Șerbanu e adică unu ténér, fiu alu unui pop românesc, care a fost ales sub stindardul Românișmului, a fanatisat pe bunii Români, împărțind printre ei scrieri de revoltă, dér nu s'a declarat, căru partid aparține. Unu alegătoru inteligent strigă, pe când Șerbanu și ținea vorbirea sa programă, care nu consta din altceva decât din agitare la rescolă în contra ordinei de stată existentă și în contra Jidivilor: „La ce partidă vei aparține? Ténérul candidat se zăpaci puțin, dér reculegându-se, duse: „Asta o va hotărî tata.“ Se născu o mare ilaritate, la ceea ce Șerbanu respunse. „Ei, densusul e acela, care m' dă bani!“

Și despre același deputat se putea ceti după trei zile în „Pester Lloyd“:

„Ceea ce este astădi unu mandat postal la noi, o știe — grațiu d-lui de Baross — fiecare om cu o cultură ocreare, dér despre unu mandat, care l'a primit unu deputat prin postă despre acesta nu a auditu nimenea, până în ziua de astădi. În Arpașul de jos a fost ales deputat dietal în 28 Ianuarie locuitorul din Voila, Nicolau Șerbanu, o majoritate de voturi. Dér în lista alegătorilor din Voila figurăză nu mai puțin ca trei domni cu numele Nicolau Șerbanu și președintele de alegere cu talentul său nu putea distinge corect, care Nicolau Șerban avea pretensiune îndreptățită la acest mandat? Ei, ar fi fostu foarte ușor, să pună la dispoziția mandatului comisiunii centrale de alegere, deoarece d-lu deputat nu s'a arătat, dér acesta ar fi fostu prea simplu, deaceea mandatul a fostu adresat foarte corect: „Pre. on. domn Nicolau Șerbanu, locuitoru în Voila, deputat alesu, în Voila“ și astfel a fostu pus pe postă. Împărțitorul de scrisori din Voila, trebuia să știe mai bine, cui avea să predea mandatul. Ochii Europei sunt așa dară acum așintit asupra

bravului împărțitor de scrisori din Voila și acestu Warwik — după cum susțin cei inițiat — s'ar fi hotărît, ca dintre trei rele se alegă — pe altu patrălea și să dea mandatul unui ténér Doctor juris, care de asemenea se numesce Nicolau Șerbanu și care în timpul acesta se află în Voila. Acestu ténér doctoru Șerbanu a căpatat diploma numai acum de ourendu; elu nu e nici contribuabil, nici alegător, dér cei inițiat pariază de ce contra unu, că împărțitorul de scrisori, a ținut de demn pe acestu ténér de onărea de a reprezenta în dietă cerul de jos al Arpașului. Comisiunea judiciară a camerei deputaților de sigur, că va scoate la lumină pe adevăratul Șerbanu și afară de aceea alegerea acăsta e protestată — în fine e posibil că dintre cei patru domni Nicolau Șerbanu — nici unu să nu ajungă în cameră și că autoritatea împărțitorului de scrisori reg. ung. va fi alterată în modu simțitor. Dacă se va întâmpla acăsta, atunci istoria acăsta întregă sémână cu cunoscuta scrișre a comerciantului din provincie: „Trimitem 50 duzini batiste, 120 șaluri etc. P. S. Soția mea duse, ca să m' trimiți nimic. Nu ne trebuie nimic!“ — Aici se va știe: „Îți trimitem cu acăsta protocolul de alegere, pe basa căruia a-ți fost ales deputat. P. S. Comisiunea judiciară vă încunoștințază, că alegerea D-vostă e anulată?...“

Da, astfel și nu altmintre scriu foile guvernamentale despre unu deputat alu partidei guvernamentale. Ce să știe la acăsta foile opoziționale?

Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciul buroului de cor. din Pesta.)

Budapesta, 23 Februarie. În camera deputaților s'a prezentat o petițiune în contra alegerii de deputat a ministrului de războiu, br. Fejérváry.

Viena, 23 Februarie. Agitațiunea între muncitorii, cari n'au lucru, a adus cu sine incenarea de tumulturi, cari s'au întâmplat înainte casei comunale, unde muncitorii strigau, să le dea de lucru. S'au arestat 13 indiviți.

Paris, 23 Februarie. Rezolvarea crizei ministeriale, în loc să facă progresu, face regresu. Ribot și Bourgeois, n'au putut nici de cum să formeze unu cabinetu.

Londra, 23 Februarie. Guvernul rusescu a comandat la firma Maxim, 100 tunuri cu repetiți.

Atena, 23 Februarie. Camera a respinsu darea în judecată a cabinetului Tricupis.

București, 23 Februarie. Cu totul s'au ales pentru cameră 151 conservatori și 32 opoziționali.

Sofia, 23 Februarie. Tribunalul a achitat pe domna Karavelov, pe Brosacov și pe Georges, cari au fostu acușati, că au adresat unu memorandum puterilor streine.

Mulțamită publică.

(Fine.)

Zărnești, 23 Ianuarie 1892.

Cu ocaziunea petrecerii, aranjată de corpul învățătorescu dela șola capitală gr. or. din Zărnești, la 6 Ianuarie v. c. în folosul fondului pentru biblioteca școlară, au mai binevoit a contribui domni:

Nistoru Podaru, v-not. 1 fl., Ioan Giurgiu, economu 1 fl., Ioan Gârniță, mésar, 1 fl. 50 cr., George Zuescu, învățătoru dirigentu 1 fl., Liviu Penciu, juristu 1 fl., Dr. med. Keckeméti 2 fl., Dr. jur. Eugen Mețianu 2 fl., Sigismund Quittner, comptabilu 5 fl., Ștefan Bancilă, proprietaru 1 fl., Stoica Garoiu, economu 1 fl., Ioan C. Baiu, proprietaru 1 fl., Stanu Străvoiu, proprietaru 1 fl., Petru Popoviciu, învățătoru 1 fl., Nicolau Cinteau, medicu 1 fl., Aurel Căteanu, farmacistu 2 fl., George Thomasu,

parochu 1 fl. 50 cr., Iohann Eder 2 fl., Irimie Nanu, proprietaru 1 fl., Ioan Gogonea, comptabilu 2 fl., George Clococanu, proprietaru 1 fl., Benjamin Clococanu, proprietaru 1 fl., Constantin Ioanovicu, comptabilu 2 fl., Nicolau Vodă, învățătoru 1 fl., Nicolau N. Popu, învăț. 1 fl., N. Schmidt 1 fl., Stanciu Garoiu, diurnistu 2 fl., A. Frățesiu, comerciantu 2 fl., N. Stefanovicu, comerciantu 2 fl., Andrei Șochea, tutoru generalu 1 fl., Nicolau Turcu, croitoru 1 fl., Ioan Ghimocu, colectoru 1 fl., Moise Micu, parochu 1 fl. 50 cr., Radu Mețianu, economu 1 fl., Adrian Micu, directoru 2 fl., Nicolau Ghighiniță, comerciantu 1 fl., Nicolau Runceanu, pedagogu 80 cr., Ioan Bucă 60 cr., Nicolau Guguianu, proprietaru 50 cr., Andrei Gelepu 50 cr., B. Grădișteanu 50 cr., Ioan D. Comșa, economu 50 cr.

Venitul brut a fostu 139 fl. 10 cr., din cari subtragându-se spesele de 47 fl., 59 cr., rezultă unu venit curat de 91 fl. 51 cr.

Primescă deci și pe acăsta cale din partea corpului învățătorescu toți marimioșii domni cea mai călduroasă mulțamită, pentru spriginul materialu și moralu.

Totdeauna amintescu cu plăcere la acestu loc, că d-lu Alexandru Grossu din România, pe lângă alte binefaceri prestate și până acum școlei noastre, a abonat pentru biblioteca școlară valorosul diaru „Gazeta Transilvaniei“ pe anul 1892, pentru care i-se exprimă specială mulțamită.

În numele corpului învățătorescu:

Vartolomeiu Bude.
Învățătoru și directoru.

Cursulu pietei Brașov

din 23 Februarie st. n. 1892

	Cump.	Vënd.
Monote românesc	9.32	9.36
Argint românesc	9.25	9.30
Napoleon-d'ori	9.34	9.38
Șire turcesc	10.58	10.63
Imperial	9.58	9.63
Loris. fonc. „Albina“ 6 ⁰ / ₁₀	—	—
„Albina“ 5 ⁰ / ₁₀	—	—
Albin	5.45	5.50
Table rusesc	115.	116.—
Mărci germane	57.50	57.90
Discontul 6—8 ⁰ / ₁₀ pe an.		

Cursulu la bursa din Viena

din 22 Februarie a. c. 1892

Moneta de aur 4 ⁰ / ₁₀	107.55
Moneta de hârtă 5 ⁰ / ₁₀	102.35
Împrumutul căilor ferate ungare	
aur	118.10
do argint	99.55
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [1-ma emisiune]	115.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [3-a emisiune]	—
Monuri rurale ungare	93.20
Monuri croato-slavone	105.—
Albin împărătesc	5.56
Napoleon-d'ori	9.38 ¹ / ₂
Mărci 100 imp. germane	57.95 ¹ / ₂
Londra 10 Livres sterlinge	118.30

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Gregoriu Maloru.

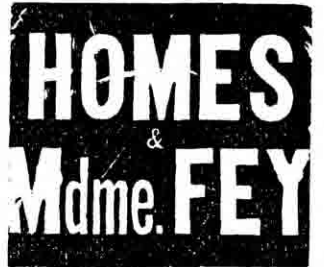
Sala „Redutei“

Joi, în 25 Februarie a. c.

Încă o reprezentațiune

cu programă nouă

a renumiților artiști

Esperimente noă senzationale pe tărêmul somnambulismului, mne-motehnice, alu găcirii gândurilor, alu psihologiei și manifestatiuni spirituale.

Pentru prima oră în Europa

Mediul vederii.

Prețulu de intrare: Cerle 1 fl., I. locu numerotatu 60 cr., II. locu 30 cr. Deschiderea casei, 7 ore. Începutul la 7¹/₂ ore.

Bilete de intrare se capetă în librăria d-lui Wilh. Himesch, Têrgulu grăului.

„ARDELEANA“ institut de credit și de economii, societate pe acții.

Convocare.

Domnii acționarii ai institutului de credit și economii „ARDELEANA“ societate pe acții, se invită în virtutea §-lui 18 al statutelor societății la a

VI adunare generală ordinară,

care se va ține în Orăștie la 27 Martie 1892 st. n. Duminică după amiază la 2 ore în sala cea mare a edificiului propriu (Piața mare Nr. 2.)

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

- 1. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii preste totu și despre rezultatul gestiunii anului din urmă în deosebi. 2. Raportul comitetului de supraveghiare. 3. Decisiunea asupra compturilor anuale. 4. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat, realizat în ultimul an de gestiune. 5. Fixarea prețului biletelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiare. 6. Modificarea §-lui 1 din statute în ceea ce privește textul maghiar al firmei societății. 7. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune la locurile devenite vacante prin eșire conform §-lor 77 și 78 din statutele societății. 8. Eventuale propunerii făcute în sensul §-lui 28 din statutele societății. 9. Esmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal, luat în adunarea generală prezentă.

Orăștie, 5 Februarie 1892 st. n.

Direcțiunea.

777,1—1.

„CRIȘANA“ societate de economii și credit în Bradu.

Convocare.

Domnii membrii ai societății de economii și credit „CRIȘANA“ se invită în înțelesul §§ 48 și 50 al statutelor la

I. Adunare generală ordinară,

ce se va ține în sala gimnasiului din Bradu la 20 Martie st. n. la 10 ore înainte de amiază.

Obiectele puse la ordinea zilei:

- 1. Raportul direcțiunii despre activitatea consiliului administrativ pe timpul din 19 Martie n. până în 31 Decembrie 1891. 2. Raportul casarului despre starea casei. 3. Raportul comisiunii de supraveghiare. 4. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat. 5. Aprobarea remunerațiunii oficialilor pro 1891. 6. Ficsarea marcelor de prezență pro 1892 pentru membrii consiliului și pentru comisiunea de supraveghiare. 7. Interpretarea § 14 lit. d din statute. 8. Alegerea comisiunii de supraveghiare. 9. Alegerea a 2 secretari și 2 bărbați de încredere. 10. Propunerii eventuale.

În lipsa membrilor recerși de preste jumătate din părțile fundamentale, adunarea în sensul § 51 se va ține în 28 Martie n. la timpul și locul indicat.

Membrii pot lua parte seu în persoană seu prin plenipotențiații lor, cari au să fiă membrii ai societății.

Nimeni nu pôte esercea mai mult de 10 voturi ale sale și 10 ca plenipotențiat.

Numărul membrilor înscrși cu 31 Decembrie 1891 a fost 105 înși cu 291 părți fundamentale à 50 fl. v. a 14.550 fl. v. a.

Din ședința consiliului adm. ținută la 14 Februarie n 1892 în Brad.

Vasiliiu Damianu, directoru.

Ioanu Germanu, secretaru.

780—1.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1891.

Table with multiple columns for routes: Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, Teius-Aradu-B.-Pesta, Copșa-mică-Sibiu, etc. It lists train numbers, departure times, and arrival times for various stations.

Nota: Numerii încaudrați cu linii grôse însemnăză orele de noapte.